

Pesach Sheni: So Close, Yet So Far

לע"נ חיים יששכר בן יחיאל זיידל דוב

1) מעין בית השואבה – פרשת אחרי מות, עמ' ערה (ר' שמעון שוואב זצ"ל)

ובזמן הזה שחרבה עירנו ושמש בית מקדשנו אומרים "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", ולא עוד אלא ש"נתרחקנו מעל אדמתנו", שאף אם אנו דרים בארץ ישראל נתרחקנו מהקדושה שבאדמתנו, ואין לנו אותה הקשר וההתקרבות עם אלקי הארץ שהיו מרגישים בדורות הראשונים...

2) ויקרא - פרק ה, פסוקים ב-ג

או נפש אשר תגע בכל דבר טמא, או בנגלת חיה טמאה או בנגלת בהמה טמאה, או בנגלת שרץ טמא; ונעלם ממנו, והוא טמא ואשם. או כי יגע, בטמאת אדם, לכל טמאתו, אשר יטמא בה; ונעלם ממנו, והוא ידע ואשם.

3) דברי אגדה – פרשת ויקרא, עמ' ר-רא (ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל)

דרשו חז"ל (שבועות יד): "ונעלם ונעלם שתי פעמים, לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש." והדבר מוזר, היתכן? אדם עומד בבית המקדש, במקום האופף את כל הנכנס שם גלי קדושה וטהרה, הלא כמה וכמה גדרים הוקבעו בטרם בואו אל הקודש, וכאשר כבר נכנס פנימה, מה נהדר היה המראה, היה אפשר למשש קדושה מלא חפנים, והנה עומד שם אדם, ושוכח בכלל שהוא נמצא במקום קדוש?! אולם יתכן דבר זה, והגורם הוא ההרגל עד שאיננו עושה עליו שום רושם מתנהג בבית המקדש...

4) במדבר (בהעלתך) - פרק ט, פסוק י

דבר אל בני ישראל לאמר: איש איש פי יהיה טמא לנפש או בדרך רחקה לכם, או לדתיתכם, ונעשה פסח לד'.

5) רש"י (שם)

או בדרך רחקה - נקוד עליו, לומר לא שרחוקה ודאי, אלא שהיה חוץ לאסקופת העזרה כל זמן שחיטה.

6) עבודת ישראל – לפסח שני, עמ' קט (המגיד מקאזניץ זי"ע)

רצ"ל שהיה רחוק מהשי"ת, ואינו יכול לומר "ברוך אתה" כאשר ידבר איש אל רעהו פנים בפנים...

7) אש קודש – פרשת ויגש, שנת תש"ב (ר' קלונומוס קלמיש מפיאסעצנא זי"ל הי"ד)

איתא מהה"ק איש אלוקי הרבי ר' דוב זצוק"ל עה"פ "ואתה כהן לעולם", כהן הוא בחי חסד, שזהו חסד ד' שאיש הישראלי יכול לאמר לד' "אתה"!

8) ממעינות הנצח – פרקי אבות, עמ' קכו [בשם שיחות החפץ חיים מפי ר' יצחק קוסובסקי]

בשיחה אחת עם תלמידי הישיבה, בראדין, התבטא ה"חפץ חיים" כהאי לי שנא: הן אם פירוש המלה "ברוך" הוא משובח, כפשוטה, והן אם פירושה מבורך, מקור הברכה, כדעת המקובלים, אבל מלה "אתה" הרי לכל הדעות מתפרשת במונן "אתה". וכי זוטרטטא! אדם מישראל רשאי לפנות בכל רגע לרבש"ע בלשון נוכח: "אתה".

9) שמות (בא) - פרק יב, פסוק י
ולא תותירו מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה; וְהִתְתַּר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה בְּאֵשׁ תִּשְׂרְפוּ.

10) במדבר (בהעלתך) - פרק ט, פסוק יב
לא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה, וְעַצֶּם לֹא יִשְׂבְּרוּ בוֹ; כְּכֹל חֲקַת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ.

11) ישעיה - פרק ד, פסוק ג
וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן, וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם, קְדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ: כֹּל הַפְּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלַם.

12) שער יששכר – מאמרי חודש אייר, מאמר פסחא זעירא, עמ' צ (הרבי ממונקאטש זי"ע)
כי ציון הוא נקודה פנימיות, וירושלים באתגליא יותר

13) ליקוטי אורות, דברי פתיחה, עמוד ג'
וזהו על פי מש"כ הרמב"ם זצ"ל על הפסוק (משלי כה, יא) "תפוחי זהב, בִּמְשָׁפִיּוֹת כֶּסֶף וּגְוִי", שכשאדם מביא לחבירו כלים של כסף הרי חבירו מתפעל מיופים ויקרותם, אבל כשהוא פותח המשכית של כסף ומוצא שם תפוחי זהב אז הוא מכיר שזהו העיקר ואין ערוך לחשיבותו של הכסף החיצוני כלפי הזהב הפנימי.

14) מסכת חגיגה דף טו עמוד א
תנו רבנן: מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית, וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו. אמר לו: מאין ולאין בן זומא? אמר לו: צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים, ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד, שנאמר "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א') - כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת... וכמה? אמר רב אחא בר יעקב: כמלא נימא. ורבנן אמרי: כי גודא דגמלא. מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר: כתרי גלימי דפריסי אהדדי, ואמרי לה: כתרי כסי דסחיפי אהדדי.

15) מדרש עשרת הדברות (נדפס בסוף פרקי דרבי אליעזר, מהדורת אשכול, עמ' רלד)
ולמה נקרא שמם בוכים? שבשעה שחצה הקב"ה את המים, חצים נתנם למעלה וחצים נתנם למטה. אותן שנתן למטה, התחילו בוכים ואומרים, אוי לנו שלא זכינו להיות קרובים ליוצרנו.

16) רש"י - ויקרא פרק ב פסוק יג
(יג) מלח ברית - שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג.

17) רחמי האב – אות טז – "דביקות" (ר' יעקב קטינא זצ"ל)
שתהיה לכם תמיד דביקות בשמו יתברך שלא להתרפה אף רגע אחד הן בהקיץ הן קודם השינה, ומיד שיעיר לקום תמיד יהיה רגיל על לשונכם לומר ברוך יחיד ומיוחד ופסוק שויתי ד' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח) ולכל הפחות תיבת שויתי, ואף בשעת הלימוד צריך לזכור תמיד בדביקות, ואם יאמר מי שהוא שהלימוד בעצמו הוא הדביקות, מי שאינו יודע אומר כן, כי זה נאמר דוקא בדורות הראשונים כגון ר' שמעון בן יוחאי וחביריו...

18) תהלים - פרק קלז, פסוק א
על נהרות בבל, שם ישבנו, גם בְּכִינּוֹ: בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן.

19) מסכת חגיגה - דף יב עמוד ב

תניא, רבי יוסי אומר: אוי להם לבריות שרואות - ואינן יודעות מה רואות, עומדות - ואינן יודעות על מה הן עומדות.

20) שקל החודש על קידוש החודש של הרמב"ם – הקדמה (ר' חיים קניבסקי שליט"א)

...והנה לכל הנו ראשונים הוא מצות עשה דאורייתא ללמוד ענינים אלו ולדעתם, מלבד מצות ת"ת שיש בזה. ואמר בשם מרן החזו"א זצ"ל שאע"פ שהרמב"ם העתיק החשבונות שבפרקים האחרונים של קידוש החודש מהגויים כמה שכתוב בסוף פרק י"ז, מ"מ אחר שהרמב"ם כתבם נעשה תורה והלומדים לומד תורה. וגם אמר שכל הפתקאות שכתב עליהם את החשבונות של קידוש החודש צוה לגונזם כי אמר שיש עליהן קדושה.

21) תלמוד בבלי מסכת מכות דף כד עמוד א

בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר: +חבקוק ב'+ וצדיק באמונתו יחיה.

22) מסכת מועד קטן דף ה עמוד א

מציינין את הקברות. אמר רבי שמעון בן פזי: רמז לציון קברות מן התורה מנין - תלמוד לומר "וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון" (יחזקאל ל"ט).

23) מסכת מועד קטן דף ה עמוד ב

ואין מעמידין ציון במקום טומאה - שלא להפסיד את הטהרות

24) רש"י (שם)

אין מעמידין הציון על הטומאה שלא להפסיד טהרות - שאם הטומאה ממש תחת הציון - אינו מרגיש עד שבא על הציון פתאום, ויטמאו הטהרות, שהרי הטומאה תחת הציון, אלא עושין הציון סמוך לטומאה ברחוק כל שהוא, וכשבא על הציון - מרגיש מן הטומאה, ואינו הולך עליה.

25) אמת ואמונה - אות תתפז (הרבי מקאצק זי"ע)

ושמתם את דברי אלה על לבבכם וגוי' (דברים י"א, י"ח)... שאין לך אדם שאין לו שעה (אבות ד, ג) שאין לו פתיחת הלב... וכאשר לפעמים נפתח הלב שלו יפלו הדברים בתוך לבו ממש.

26) זוהר - פרשת בהעלותך, דף קנב עמוד ב

"איש איש כי יהיה טמא וגוי", איש איש תרי זמני אמאי אלא איש דהוא איש ויתחזי לקבלא נשמתא עלאה והוא פגים גרמיה, דלא שרייא עלוי שכינתא (ס"א שירותא) (ס"א נשמתא) עלאה מ"ט בגין דאיהו גרים והוא מסאב ליה לגרמיה ועל דא איש איש, איש דיתחזי למהוי איש והוא מסאב גרמיה דלא ישרי עלוי קדושה דלעילא:

27) אגרת מר' משה וואלפסאן שליט"א לבחור שלמד בארץ ישראל

...על שאלתך מהי חסידות, תשובתי - איני יודע. אם תשאל לי מהו חיים, גם על זה אשיב, איני יודע. אמנם אני מרגיש חיים. אין שינוי בין חי למת, רק שבחי יש רוח חיים, הבעש"ט המשיך חיים של הרגשת אלוקות בעולם...